

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล
Governance Based on Good Governance Principles of Mahidol University.

คำรณ โชชนะโชติ^{1*}
Khamron Chotanachote*

บทคัดย่อ

การวิจัยหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารมหาวิทยาลัยมหิดล ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยมหิดลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามข้อมูลทั่วไป เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 420 คน ใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-Test) ในกรณีตัวแปรต้น 2 กลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ (F-Test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.76 คะแนน) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านคือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.93, 3.88, 3.77, 3.70, 3.66 และ 3.63 คะแนนตามลำดับ) และเมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยมหิดลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามข้อมูลทั่วไป พบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งทางการบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งชำนาญการ/งาน ประเภทของผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงานที่สังกัด ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล/ การบริหาร/ มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract

The objectives of this research are to study the administration according to the good governance codes of Mahidol University. The opinions towards the good governance administration of the workers employed by Mahidol University are compared according to general factors. The data is collected via stratified random sampling from the sample of 420 people, according to the Taro-Yamane formula. At $p = 0.05$, the data is analyzed using the frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, t-Test with 2 sets of independent variables, and F-Test via One-Way ANOVA with more than 3 independent variables. The study found that 1.) The overall good governance in administration was found to be in a high level ($\bar{x} = 3.76$); and when each aspects is considered, the aspects of responsibility, value, ethics, participation, rule of law, and transparency are found to be in a high level ($\bar{x} = 3.93, 3.88, 3.77, 3.70, 3.66$, and 3.63, respectively. 2.) The opinions of the workers toward the good governance administration of the university, classified and compared by general data, reported that differences in gender, age, education, work

¹ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 272 ถนนพระราม 6 เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร 10400

¹ Faculty of Science; Mahidol University. 272 Rama VI Road Rachtevee Bangkok 10400 Thailand.

* Corresponding author: khamron.cho@mahidol.ac.th

duration, executive position, academic / expertise ranking, type of workers, and affiliation have significantly different opinions toward the good governance administration of the university at $p = 0.05$.

Keywords: Good Governance/ Administration/ Mahidol University

1. บทนำ

ประเทศไทยจะต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอก และภายในประเทศที่ปรับเปลี่ยนเร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ทั้งเป็นโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นมาใช้ในการเตรียมความพร้อมแก่คน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปเพื่อประโยชน์ที่ยั่งยืนของสังคมไทย [1] กรอบแนวคิดการพัฒนาประเทศยังคงยึดหลักการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกภาคส่วน ทุกระดับ ยึดแนวคิดการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา มีการเชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งมิติตัวคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมือง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้พร้อมเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งในระดับปัจเจก ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ขณะเดียวกันยังให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ในกระบวนการพัฒนาประเทศ การกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศ ถือว่าเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน โดยนำทุนของประเทศที่มีศักยภาพมาใช้ประโยชน์อย่างบูรณาการและเกื้อกูลกัน พร้อมทั้งเสริมสร้างให้แข็งแกร่งเพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาประเทศที่สำคัญได้แก่ การเสริมสร้างทุนสังคม (ทุนมนุษย์ ทุนสังคม ทุนทางวัฒนธรรม) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยสู่สังคมคุณภาพ มุ่งสร้างภูมิคุ้มกันตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัว และชุมชน สามารถจัดการความเสี่ยง และปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลง มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม สำหรับการเสริมสร้างทุนเศรษฐกิจ (ทุนกายภาพ ทุนทางการเงิน) มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เข้มแข็ง โดยใช้ภูมิปัญญา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างการค้าและการลงทุนให้สอดคล้องกับความ

ต้องการของตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคต่างๆ บนพื้นฐานการพึ่งพาซึ่งกันและกัน ในส่วนการเสริมสร้างทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงด้านอาหาร การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตร มุ่งสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การเตรียมความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมทั้งการสร้างภูมิคุ้มกันด้านการค้าจากเงื่อนไขด้านสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการเพิ่มบทบาทไทยในเวทีประชาคมโลก ขณะเดียวกัน จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการประเทศเพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบราชการและข้าราชการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล เพิ่มประสิทธิภาพการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาระบบและกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบอย่างมีส่วนร่วม ส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาสเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียมและสร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากร ควบคู่ไปกับการปลูกจิตสำนึก ค่านิยมประชาธิปไตยและธรรมาภิบาลแก่ประชาชนทุกกลุ่ม

ปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง ทั้งองค์การภาครัฐและภาคเอกชนได้ให้ความสำคัญและนำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้กับการบริหารองค์การ โดยมุ่งให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงาน การลดการควบคุม ให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมาย สถาบันที่ทำหน้าที่บริหารงานภาครัฐ นอกจากจะต้องกำหนดบทบาทของตนอย่างชัดเจนแล้ว ยังต้องมีความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบต่อแนวทางการใช้อำนาจในการดำเนินงาน [2] ส่วนในองค์การภาคเอกชนที่หันมาให้ความสนใจในเรื่องของบรรษัทภิบาล วิธีการและเป้าหมายของการปฏิรูประบบการบริหารของส่วนราชการ จะใช้ธรรมาภิบาลเป็นเสมือนเครื่องมือในการพัฒนาขีดความสามารถ โดยมีการส่งเสริมบทบาทให้เกิดการทำงานที่ปราศจากการคอร์รัปชั่น หรือการไม่นำ

ผลประโยชน์ของสาธารณะมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว มีการใช้หลักนิติธรรมในการดำเนินงาน หรือสร้างกรอบในการดำเนินงานเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับหลักนิติธรรม ลดกฎระเบียบที่มากจนเกินไป ที่เป็นต้นเหตุของการทำงานที่ล่าช้า มีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจน เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม มีกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใส มีกฎ กติกา มารยาท ในการบริหารงาน

การสร้างธรรมาภิบาลของรัฐนั้นจำเป็นต้องอาศัยระบบการจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ มีภาระรับผิดชอบภายใต้กฎหมาย และนโยบายที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องมีการปฏิรูประบบราชการ เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อกรอบของกฎหมาย ซึ่งจุดมุ่งหมายในการสร้างธรรมาภิบาลของภาครัฐนั้น จะต้องพยายามปฏิรูปการบริหารจัดการให้ถูกต้องตามหลักเหตุผล และหน้าที่ มีระบบความรับผิดชอบต่อการเงินที่มีประสิทธิภาพมาใช้ และให้มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน ยกกระดับความชำนาญของภาครัฐให้มีความทันสมัย ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยคนหนึ่ง ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยมหิดลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามข้อมูลทั่วไปศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปฏิบัติสำหรับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลให้มีความเหมาะสม สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องสำหรับการนำไปวางแผนกำหนดนโยบายการบริหารงานด้านการพัฒนาภายในองค์กรให้มีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล เป็นตัวอย่างที่ดีแก่หน่วยงานอื่นเป็นอย่างดี ทราบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล สามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนากระบวนการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล ให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล และผู้บริหารของมหาวิทยาลัยมหิดลสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดแผนงาน

กำหนดนโยบายการบริหารงานด้านการพัฒนาภายในมหาวิทยาลัยมหิดลให้มีความสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทราบความแตกต่างของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดลจำแนกตามข้อมูลทั่วไป และทราบปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารงานเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้สอดคล้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อมหาวิทยาลัยมหิดลและสถาบันการศึกษาอื่นต่อไป โดยผู้วิจัยได้ทำการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย คือ ผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยมหิดลที่มีข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งทางการบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งชำนาญการ/งานประเภทของผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงานที่สังกัด แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดลแตกต่างกัน

2. วัตถุประสงค์และวิธีการ

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ทำการวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ปฏิบัติงานภายในมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จำนวน 5,686 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2559) ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) [3] โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างเท่ากับ 0.05 ผู้วิจัยได้คำนวณกลุ่มตัวอย่าง (แทนค่าสูตร) จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน โดยได้เพิ่มสำรองกรณีเก็บแบบสอบถามไม่ครบและแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ 5 % เท่ากับ 20 คน ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 420 คน และการสุ่มตัวอย่างในครั้งนี้จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ซึ่งเป็นแผนการสุ่มตัวอย่างที่มีการแบ่งหน่วยงานต่างๆ ในประชากรออกเป็นกลุ่มแล้วทำการเลือกหน่วยตัวอย่างจากประชากรแต่ละกลุ่มมาให้ครบทุกกลุ่ม

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 คือ หลักธรรมาภิบาล (Good governance) ประกอบด้วย หลักสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม

หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

3. ขอบเขตด้านเวลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2559 – เมษายน พ.ศ. 2560 รวมระยะเวลา 6 เดือน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป หลักธรรมาภิบาล (Good governance) ประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งทางการบริการ ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งชำนาญการ/งาน ประเภทของผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงานที่สังกัด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (Good governance) ประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ลักษณะคำถามใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล ใช้คำถาม

ปลายเปิด (Open-Ended Question) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบได้อย่างอิสระ

ภายหลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง และนำไปประมวลผลและวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistical Package for Social Science) ดังนี้

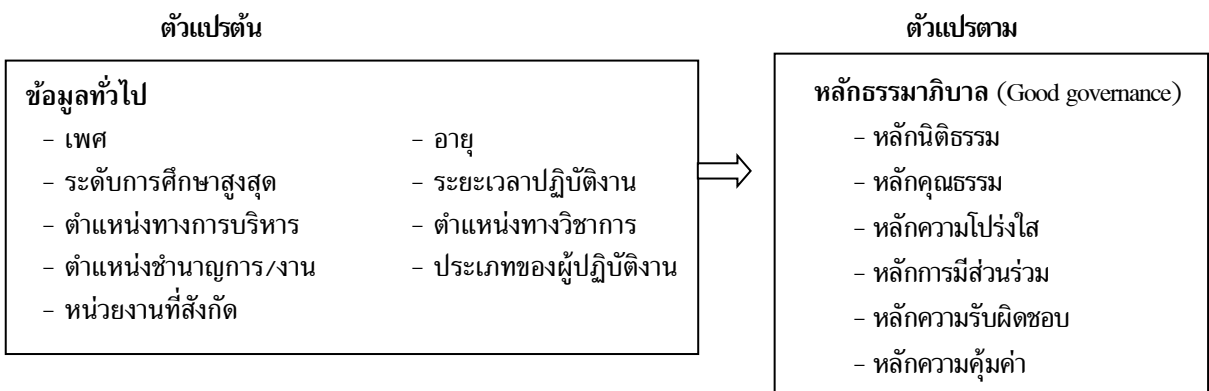
1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งทางการบริการ ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งชำนาญการ/งาน ประเภทของผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงานที่สังกัด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (Good governance) ประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ

สำหรับการหาความกว้างของแต่ละช่วงสามารถคำนวณได้จาก (ค่าสูงสุด-ค่าต่ำสุด)/5 ผลการวิเคราะห์ความกว้างของ 1 ระดับชั้น = $(5-1)/5 = 0.8$ การประมาณค่าคะแนนเฉลี่ย จัดทำเป็นเกณฑ์การประเมินผลเป็น 5 ระดับ

3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล วิเคราะห์เนื้อหาและจัดกลุ่มแยกประเภทแล้วนำมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ และจัดลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยหลักธรรมาภิบาลกับการบริหารมหาวิทยาลัยมหิดล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป หลักธรรมาภิบาล (Good governance) ประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ ทฤษฎี แนวคิด หลักการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล ประมวลเป็นความคิดรวบยอด เพื่อกำหนดเป็นโครงสร้าง กรอบแนวคิด และขอบเขตของเนื้อหาในการสร้างเครื่องมือ และสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนดในข้อ 1 ประกอบด้วย

2.1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งทางการบริการ ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งชำนาญการ/งานประเภทของผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงานที่สังกัด

2.2 หลักธรรมาภิบาล (Good governance) ประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดการให้คะแนนเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดหัวข้อแบบสอบถามแต่ละด้าน คือ หลักนิติธรรม 12 ข้อ หลักคุณธรรม 13 ข้อ หลักความโปร่งใส 13 ข้อ หลักการมีส่วนร่วม 12 ข้อ หลักความรับผิดชอบ 9 ข้อ และหลักความคุ้มค่า 22 ข้อ รวมทั้งสิ้น จำนวน 82 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จนำเสนอต่อผู้บริหารของคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ในข้อความ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try - Out) กับผู้บริหาร และพนักงานมหาวิทยาลัย คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 30 คน และทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยวิธีการหาร้อยละ 25 ของกลุ่มต่ำและกลุ่มสูง

และใช้การทดสอบที (t-Test) วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์สูงมาเป็นข้อคำถามนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล จำนวน 82 ข้อ

5. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามแบบของครอนบาค [4] และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสำรวจ Alpha = 0.962 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยมหิดล ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการจำแนกตามข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที (t-Test) ในกรณีตัวแปรต้น 2 กลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ (F-Test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป

3. รวบรวมข้อมูลปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล จากคำถามปลายเปิด และทำการจัดหมวดหมู่ โดยวิธีแจกแจงความถี่และจัดเรียงลำดับความถี่ของจำนวนคำตอบ โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และเสนอผลการวิเคราะห์ในเชิงบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) [5]

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพแบบสอบถาม

2.1 ค่าอำนาจจำแนกแบบสำรวจความจำเป็นในการฝึกอบรม (Discrimination Power) เป็นรายข้อ โดยการทดสอบด้วยการใช้ค่าที (t-Test) [6]

2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสำรวจความจำเป็นในการฝึกอบรมทั้งฉบับ โดยใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) [4]

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที (t-Test) [6] ในกรณีตัวแปรต้น 2 กลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ (F-Test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

การวิจัยหลักสูตรมาภิบาลกับการบริหารมหาวิทยาลัยมหิดล ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักสูตรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยมหิดลต่อการบริหารงานตามหลักสูตรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 420 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-Test) ในกรณีตัวแปรต้น 2 กลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ (F-Test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป ผลการวิจัย พบว่า

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ปฏิบัติงานภายในมหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัย พบว่า ผู้ปฏิบัติงานภายในมหาวิทยาลัยมหิดล ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 75.00) อายุเฉลี่ย 36.95 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 60.00) มีระยะเวลาปฏิบัติงานเฉลี่ย 8.77 ปี ดำรงตำแหน่งทางการบริหารไม่ได้ดำรงตำแหน่งทางการบริหาร และทางวิชาการ (ร้อยละ 96.43 เท่ากัน) ไม่ได้ดำรงตำแหน่งชำนาญการ (ร้อยละ 92.14) เป็นพนักงานมหาวิทยาลัย (ร้อยละ 46.19) และสังกัดคณะ (ร้อยละ 45.00)

2. ความคิดเห็นในการนำหลักสูตรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารมหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัย พบว่าการนำหลักสูตรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารมหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.76 คะแนน) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้าน คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.93, 3.88, 3.77, 3.70, 3.66 และ 3.63 คะแนน ตามลำดับ) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้ปฏิบัติงานภายในมหาวิทยาลัยมหิดลที่มีข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งทางการบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งชำนาญการ/งาน ประเภทของผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงานที่สังกัด ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักสูตรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการนำหลักสูตรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารมหาวิทยาลัยมหิดล

การนำหลักสูตรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารมหาวิทยาลัยมหิดล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านหลักนิติธรรม	3.66	0.49	มาก
ด้านหลักคุณธรรม	3.77	0.67	มาก
ด้านหลักความโปร่งใส	3.63	0.66	มาก
ด้านหลักการมีส่วนร่วม	3.70	0.75	มาก
ด้านหลักความรับผิดชอบ	3.93	0.87	มาก
ด้านหลักความคุ้มค่า	3.88	0.62	มาก
ค่าเฉลี่ยในภาพรวม	3.76	0.62	มาก

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งทางการบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งชำนาญการ/งาน ประเภทของผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงานที่สังกัด โดยใช้ค่าสถิติทดสอบค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม (*t*-Test) และทดสอบค่าเฉลี่ยมากกว่า 3 กลุ่ม (*F*-Test) แสดงค่า *t* และ Sig. และค่า *F* และ Sig

การบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล ของมหาวิทยาลัยมหิดล	ข้อมูลทั่วไป									
	เพศ	อายุ	การศึกษา	ผลงานปฏิบัติงาน	ตบิรริห	ตวิชาก	ตชำนาญการ	ปผู้ปฏิบัติงาน	สังกัด	
	t	F	F	F	t	t	t	F	F	
	Sig.	Sig.	Sig.	Sig.	Sig.	Sig.	Sig.	Sig.	Sig.	Sig.
ด้านหลักนิติธรรม	-3.08	51.88	63.39	116.94	-10.75	-21.48	-2.45	16.22	7.07	
	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.02*	0.00**	0.00**	
ด้านหลักคุณธรรม	-5.347	68.28	15.39	50.09	-4.89	-20.49	-4.08	3.54	1.81	
	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.01**	0.17	
ด้านหลักความโปร่งใส	-3.29	144.47	19.21	43.11	-16.56	-26.77	-5.92	6.48	4.41	
	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.01**	
ด้านหลักการมีส่วนร่วม	-4.12	69.75	14.38	76.36	-32.31	-12.82	-2.49	17.58	24.03	
	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.01**	0.00**	0.00**	
ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ	-2.32	59.98	18.01	111.16	-23.20	-17.65	-1.31	8.99	4.86	
	0.02*	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.20	0.00**	0.01**	
ด้านหลักความคุ้มค่า	-4.39	79.75	6.52	121.61	-24.10	-14.66	-4.86	18.50	19.95	
	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	
ค่าเฉลี่ย	-3.96	85.88	20.84	91.69	-20.96	-20.36	-3.41	10.27	7.67	
	0.00**	0.00	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	0.00**	

* แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

การวิจัยหลักธรรมาภิบาลกับการบริหาร มหาวิทยาลัยมหิดล ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ มหาวิทยาลัยมหิดล เปรียบเทียบระดับความคิดเห็น ของผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยมหิดลต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล จำแนก ตามข้อมูลทั่วไป โดยได้ทำการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย คือ ผู้ปฏิบัติงานมหาวิทยาลัยมหิดลที่มีข้อมูล ทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งทางการบริหาร ตำแหน่ง ทางวิชาการ ตำแหน่งชำนาญการ/งาน ประเภทของ ผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงานที่สังกัด แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของมหาวิทยาลัยมหิดลแตกต่างกัน

ประชากรที่ใช้ทำการวิจัย คือ ผู้ปฏิบัติงาน ภายใต้มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา จำนวน 5,686 คน ใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) [3] โดยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการเก็บรวบรวม ข้อมูล จำนวน 420 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ แบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ซึ่งเป็นแผนการสุ่ม ตัวอย่างที่มีการแบ่งส่วนงานต่างๆ ในประชากร ออกเป็นกลุ่ม แล้วทำการเลือกหน่วยตัวอย่างจาก ประชากรแต่ละกลุ่มมาให้ครบทุกกลุ่ม

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัย มหิดล โดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้าน เมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 คือ หลักธรรมาภิบาล (Good governance) ประกอบด้วย หลักสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความ

โปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2559 - เมษายน พ.ศ. 2560 รวมระยะเวลา 6 เดือน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-Test) ในกรณีตัวแปรต้น 2 กลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ (F-Test) โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่ 3 ตัวขึ้นไป และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) และรวบรวมข้อมูลปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล จากคำถามปลายเปิด และทำการจัดหมวดหมู่ โดยวิธีแจกแจงความถี่และจัดเรียงลำดับความถี่ของจำนวนคำตอบ โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และเสนอผลการวิเคราะห์ในเชิงบรรยายผลการวิจัย พบว่า

1. ความคิดเห็นในการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารมหาวิทยาลัยมหิดล ผลการวิจัย พบว่าการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารมหาวิทยาลัยมหิดล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.76 คะแนน) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้าน คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.93, 3.88, 3.77, 3.70, 3.66 และ 3.63 คะแนน ตามลำดับ) เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหิดลมีความมุ่งมั่นที่จะก้าวไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในระดับโลก [9] จึงได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพ มีความยั่งยืน และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล อันประกอบไปด้วย หลักนิติธรรม (Rule of laws) หลักคุณธรรม (Ethics) หลักความโปร่งใส (Transparency) หลักการมีส่วนร่วม (Participation) หลักความรับผิดชอบ (Accountability) และหลักความคุ้มค่า (Utility) เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการ และปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามภาระหน้าที่ที่แต่ละคนในมหาวิทยาลัยได้รับมอบหมายอย่างครบถ้วนเพื่อแสดงถึงพันธะสัญญาที่ยึดถือในการปฏิบัติงานอันจะเป็นปัจจัยหนึ่งในการบรรลุวิสัยทัศน์ที่มหาวิทยาลัยมหิดล

ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์ (2548) [7] ที่ได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรีโดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนัยนา เจริญพล (2552) [8] ที่ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ผู้ปฏิบัติงานภายในมหาวิทยาลัยมหิดลที่มีข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน ตำแหน่งทางการบริหาร ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งชำนาญการ/งาน ประเภทของผู้ปฏิบัติงาน หน่วยงานที่สังกัด ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์ (2548) [7] ที่ได้ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 และ ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาในระดับช่วงชั้นที่ 3-4 มีสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนัยนา เจริญพล (2552) [8] ที่ได้ศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษานาดกลางกับสถานศึกษานาดใหญ่ มีการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ตามประเภทของสถานศึกษาโดยรวมแตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

แนวทางการพัฒนา

จากผลการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของมหาวิทยาลัยมหิดล พบประเด็นหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.66 และ 3.63 คะแนน ตามลำดับ) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้น การปฏิบัติตามข้อบังคับ ประกาศ มหาวิทยาลัยมหิดลของแต่ละตำแหน่งให้มีความชัดเจนในการปฏิบัติหน้าที่ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ควรยึดมั่นในความถูกต้องและเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ปฏิบัติงานในการวางแผนการดำเนินงานควรใช้ระบบการทำข้อตกลง การปฏิบัติงานให้สอดคล้องและเป็นธรรมทั้งแผนงาน แผนเงิน และแผนคน ร่วมกับศูนย์บริหารความเสี่ยงในการดำเนินการตรวจสอบเพื่อความโปร่งใสและเพิ่มความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งครอบคลุมไปถึงการใช้จ่ายงบประมาณที่ถูกต้องมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า ยิ่งกว่านั้น ควรจัดให้มีองค์กรและโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจนตอบสนองวิสัยทัศน์ โดยเฉพาะการจัดให้มีหน่วยงานเสริมสร้างธรรมาภิบาลและการสร้างความสุขในการทำงานควบคู่กันไป ดังนั้น ผู้บริหารควรแต่งตั้ง คณะกรรมการพิจารณาจัดโครงสร้างมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรมตามนโยบายรัฐบาลโดยการพัฒนาเป็นผู้ประกอบการ มหาวิทยาลัยมหิดลให้เป็น Centre for Entrepreneurship Development

4. เอกสารอ้างอิงและบรรณานุกรม

1. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560-2564 กรุงเทพมหานคร; 2559.
2. กรมการบินพาณิชย์. การจัดการตามหลักธรรมาภิบาล. [ออนไลน์]. [เข้าถึงเมื่อ 11 ตุลาคม 2557]. เข้าถึงได้จาก <http://www.aircadetwing.com>; 2557.
3. Yamane Taro. Statistics : An Introductory Analysis . 3rd ed. Tokyo: Harper International Edition; 1973.
4. Cronbach. Essential of Psychological Testing. 2nd ed., New York : Harper and Row; 1984.
5. Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th. Ed., Tokyam Mc Graw – Hill Book Company; 1981.
6. Edwards, Allen L. Tecnique of Attitude Scale Construction. New York : Appleton-Century-Crofts Inc; 1957.
7. เกียรติศักดิ์ ศรีสมพงษ์. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต].กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี; 2548.
8. นัยนา เจริญพล. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น. [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต]. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย; 2552.
9. มหาวิทยาลัยมหิดล. คู่มือธรรมาภิบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม; 2559.